

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10084

Tarih : 23.01.2025

10/2281

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Evde bakım hizmetlerine olan talep hızla artarken, mevcut sistemin kapasite sorunları ve yetersiz altyapı, yaşlı ve engelli bireylerin bakım ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk yaratmaktadır. Bu durum, sağlık hizmetlerine erişimde eşitsizliklere, bakım kalitesinde düşüşlere ve bakım veren kişilerin tükenmişliğine yol açmaktadır. Sorunun derinlemesine incelenmesi, etkin önlemler alınması ve yasal düzenlemelerin yapılması hem bireylerin yaşam kalitesini artırmak hem de sağlık hizmetleri sisteminin etkinliğini sağlamak için zorunludur. Bu nedenle, evde bakım hizmetlerindeki mevcut sorunları çözmek, hizmetlerin kalitesini yükseltmek ve ihtiyaç duyulan kaynakları etkili bir şekilde tahsis etmek amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Yaşlı nüfusun artışıyla evde sağlık hizmetlerine olan talep hızla yükselmektedir. Ülkede 70 yaş ve üzerindeki bireylerde kronik hastalıkların yaygınlığı, evde bakım ihtiyacını artırmaktadır. 2020 verilerine göre, 70 yaş ve üzeri bireylerin %40'ı kronik hastalıklar nedeniyle hastaneye başvurmuş, bu hastaların %25'i hastanede yatarak tedavi alırken, %5'i evde bakım hizmeti almıştır. Ancak, bu artan talep, evde sağlık hizmetlerinin kapasitesinde ciddi yetersizliklere yol açmaktadır. 2019-2020 yıllarında hasta sayısında aylık %2.8'lik bir artış gözlemlenmiş ve hizmet talebi buna paralel olarak yükselmiştir. Bu durum, daha fazla kaynağın sağlanmasını ve hizmetlerin genişletilmesini gerektirmektedir.

Yaşlı bireylerin fonksiyonel kısıtlılıkları ve teknolojiyi kullanmadaki zorlukları, evde sağlık hizmetlerinin etkin sunulmasını zorlaştırmaktadır. Yaşlılar, bilişsel, motor ve duyuşsal becerilerde azalma yaşar; bu da dijital sağlık sistemlerinin erişilebilir olmasını gerektirir. Bu sistemlerin kullanıcı dostu olması, özellikle sesli komutlar, büyük fontlar ve görsel destek gibi özelliklerle sağlanmalıdır.

Evde sağlık hizmetlerinin kalitesi de önemli bir sorun teşkil etmektedir. Yatak bağımlılığı ve kronik hastalıkları bulunan bireylerde sıklıkla komplikasyonlar görülmektedir. Bu durum, bakım veren kişilerin yeterli eğitim almasını gerektirir. Ancak, evde bakım hizmeti sunan personelin çoğu düşük eğitim seviyesine sahiptir. Bu nedenle hem bakım veren bireylerin eğitilmesi hem de sağlık profesyonellerinin (diyetisyen, fizyoterapist vb.) sürece dahil edilmesi önemlidir.

Dijital çözümler, evde sağlık hizmetlerinin etkinliğini artırmak için önemlidir. Tele-sağlık ve dijital evde sağlık uygulamaları, hastaların uzaktan izlenmesini ve erken uyarı sistemlerinin kurulmasını mümkün kılar. Ancak, bu sistemlerin yaşlı bireylerin ihtiyaçlarına uygun, kullanıcı dostu olması gerekmektedir. Sesli yanıt sistemleri, büyük yazı fontları ve renkli ekranlar gibi özellikler, dijitalleşmeyi daha erişilebilir hale getirecektir.

Yaşlılık dönemi yalnızca fizyolojik değil, ekonomik ve sosyal bir değişim sürecidir. Kırsal bölgelerdeki yaşlı bireyler, sağlık hizmetlerine daha zor erişmektedir ve ekonomik kaynaklar sınırlıdır. Geçtiğimiz yıllarda kırsal kesimde sağlık hizmetlerine erişimde zorluk çeken yaşlı bireylerin oranı %33.3 iken, merkezi bölgelerde bu oran %6.7'dir. Bu durum, bakım yükünü aile bireylerine yüklemektedir ve bakım kalitesini olumsuz etkilemektedir.

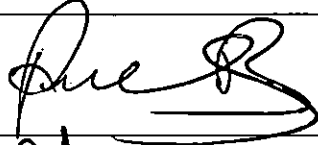
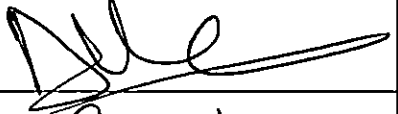
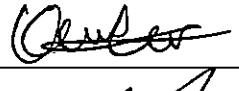
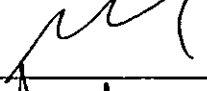
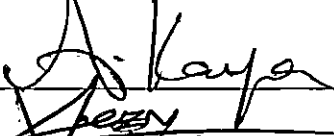
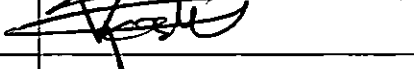
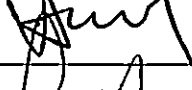
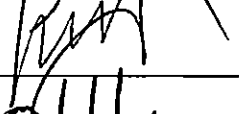
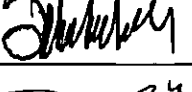
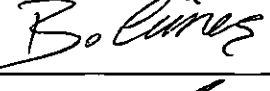
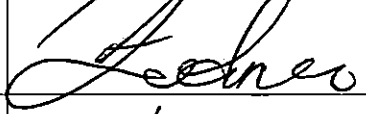
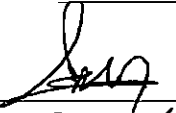
Yaşlı bireylerin bakımı genellikle kadınlar tarafından üstlenilmektedir. Bu, toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklanmakta ve kadınların bakım yükünü artırmaktadır. Kadınların bakım yükü, yalnızca fiziksel değil, psikolojik yorgunluk yaratmakta ve sosyal yaşamlarını kısıtlamaktadır.

Evde sağlık hizmeti alan bireylerin büyük kısmı yaşlılardır. 2019-2020 yıllarında, hizmet talebinde aylık %5,5 oranında bir artış gözlemlenmiştir. Yeni kaydedilen hasta sayısı, her ay 550 civarındadır. Bu hastaların %65'i tıbbi cihaz kullanırken, %28'i tam bağımlıdır. Hastaların %60'ında kalp-damar hastalıkları, %40'ında KOAH, %30'unda ise diyabet bulunmaktadır. Çoğu hastada birden fazla kronik hastalık bulunmakta ve bu da tedavi sürecini karmaşıktırmaktadır.

Engelli bireyler için evde bakım hizmetlerinde karşılaşılan en büyük sorunlardan biri, gelir kriterlerinin yalnızca temel ihtiyaçları karşılamakla sınırlı olmasıdır. Bu durum, engelli bireylerin sosyal ve kültürel gereksinimlerini göz ardı etmekte ve yaşam kalitelerini düşürmektedir. Ayrıca, bakım veren aile üyelerinin ekonomik zorluklar, fiziksel sağlık sorunları ve sınırlı sosyal destek gibi sebeplerle tükenmişlik yaşama olasılığı yüksektir. Bu nedenle, engelli bireylerin bakım ihtiyacını karşılayanın yanı sıra, yaşam kalitelerini iyileştirmeye yönelik tasarımlar yapılmalıdır.

Mevzuat eksiklikleri ve uygulama birliği sorunları, engelli evde bakım hizmetlerinin verimli bir şekilde sunulmasını engellemektedir. Sosyal incelemelerde ailelerin ihtiyaçlarının yeterince belirlenememesi ve bakım veren bireylerin yeterli desteği alamaması, bakım kalitesini olumsuz etkilemektedir. Engelli bireylerin sosyal katılımını teşvik etmek için Gündüz Bakım Merkezlerinin sayısının artırılması gerekmektedir.

Bu nedenle, evde bakım hizmetlerindeki mevcut sorunları çözmek, hizmetlerin kalitesini yükseltmek ve ihtiyaç duyulan kaynakları etkili bir şekilde tahsis etmek amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17			
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	